

Arbetet med att  
ta fram underlag inför för-  
svarsbeslutet 1996 (FB 96) har inten-  
sifierats under hösten. Som tidigare redovi-  
sats i FlygvapenNytt 3/95 lämnade överbefälha-

# INFÖR ETAPP 2 och försvarsbeslutet 1996

varen (ÖB) underlaget inför etapp 1 till regeringen i månads-  
skiftet maj/juni.

ÖB:s underlag har under sommaren granskats av en för-  
svarsberedning, som tillsatts av regeringen, för att vara  
en brygga mellan regeringen och riksdagen. (Repre-  
sentanter från Moderata samlingspartiet och  
Folkpartiet har inte deltagit i beredning-  
ens granskning av ÖB:s underlag  
inför etapp 1.)

Den första september presenterade försvarsberedningen sin rapport över etapp 1 inför FB 96. I denna rapport anges att det svenska totalförsvaret står inför en tid av reformering. Den säkerhetspolitiska utvecklingen i vår del av världen ger nya möjligheter och ställer nya krav. Försvarsberedningen föreslår en genomgripande reformering som syftar till att skapa ett totalförsvär väl anpassat till den faktiska säkerhetspolitiska utvecklingen på kort och lång sikt.

Den säkerhetspolitiska situationen innebär att uppgifterna för totalförsvaret har olika innebörd i skilda tidsperspektiv.

På kort sikt (nuvarande säkerhetspolitiska och militärstrategiska förhållanden) krävs främst förmåga:

- ▶ Att kunna hävda territoriell integritet.
- ▶ Att hantera konsekvenser av kriser och konflikter i vårt närområde.
- ▶ Att delta i internationellt fredsfrämjande och humanitär verksamhet.
- ▶ Att kunna utnyttjas vid svåra nationella påfrestningar på samhället i fred.

Den långsiktiga dimensionerande uppgiften för totalförsvarets utveckling är och förblir väpnat angrepp. Denna uppgift har i sig en dominerande påverkan även på totalförsvarets utformning och verksamhet i närtid.

Av  
överstelöjtnant *Anne Hedén*,  
flygvapenledningen

## Anpassningsfilosofi

Genom att angreppshoten på kort sikt är så begränsade och den eventuella uppväxten av nya hot bedöms vara observerbar och ta viss tid i anspråk, är det enligt försvarsberedningens mening lämpligt att göra vissa besparingar genom att begränsa totalförsvarets omfattning och beredskap i närtid. En absolut förutsättning är emellertid att tillräcklig och noga planerad förmåga finns att vid behov snabbt och resolut kunna höja krigsdugligheten hos den befintliga organisationen. Vidare måste en tillräckligt god och planerad grund finnas för att anpassa försvaret till en tänkbar utveckling på sikt. Planeringen bör således bygga på en *anpassningsfilosofi*.

Försvarsberedningen poängterar, att totalförsvaret måste göra effektivitets- och samordningsvinster för att priset för den nationella försäkringspremien skall kunna accepteras.

Innebörden av totalförsvarets uppgifter är att det militära försvaret skall:

- Försvara landet mot angrepp.
- Hävda vår territoriella integritet.
- Kunna genomföra internationella fredsfrämjande insatser.
- Kunna utnyttjas vid svåra nationella påfrestningar i samhället i fred.

Det militära försvarets krigsorganisation kommer att *reduceras*. Den bör enligt försvarsberedningen i framtiden bestå av cirka tolv divisioner stridsflyg, cirka tolv brigader, cirka 20 ytstridsfartyg och sju ubåtar.

Den nuvarande ledningsorganisationen bör ses över i syfte att reduceras.

## Cirka 4000 avvecklas!

Ett totalt fredsetablisement inkluderande minst *tre flygflottiljer* bedöms kunna läggas ned. I den struktur för det militära försvaret som försvarsberedningen föreslår, behöver till följd av direkta organisationsförändringar sammanlagt personal om cirka 3500 till 4000 (yrkesofficerare och civila) avvecklas under försvarsbeslutsperioden.

Beredningen gör den bedömningen, att det säkerhetspolitiska läget medger att **besparingar om totalt 4 miljarder** kan genomföras till och med år 2001.

Försvarsberedningen anser vidare



att Försvarsmakten skall utbilda 8000 fler totalförsvarspliktiga än vad ÖB föreslog inför etapp 1. Därutöver skall det civila försvaret inriktas på att utbilda cirka 10.000 totalförsvarspliktiga. Totalt innebär detta att 18.000 totalförsvarspliktiga skall utbildas, utöver vad ÖB anser att behovet för krigsorganisationen är. Detta skall genomföras utan att den ekonomiska ramen höjs.

### "Totalförsvar i förnyelse"

Med försvarsberedningens rapport som grund överlämnade regeringen sin proposition inför etapp 1 till Riksdagen den 21 september.

I propositionen lägger regeringen fram förslag till riksdagens ställningstagande i fråga om säkerhetspolitiken, försvarspolitik, målen för totalförsvaret, övergripande principiella frågor om totalförsvarets utformning och struktur samt ekonomin för försvarsbeslutsperioden 1997-2001.

● ● För flygvapnet innebär regeringens proposition i likhet med försvarsberedningens rapport att *drastiska minskningar* skall genomföras trots att vikten av vårt luftförsvar framhålls. Detta och förhållandet att det tar mycket lång tid att införa nya typer av avancerade flygsystem gör att flygstridskrafterna enligt propositionen måste utformas och dimensioneras i ett långt tidsperspektiv. **Kraven på krigsduglighet och uthållighet** kan dock enligt regeringens proposition **begränsas**.

Regeringen bedömer att cirka tolv divisioner bör ingå i grundnivån. På sikt bör samtliga dessa divisioner utgöras av JAS 39 Gripen-förband. Det lätta attackflygets omfattning och ambitionsnivå, liksom övrigt utnyttjande av skolflygplan i krigsorganisationen bör enligt regeringen övervägas ytterligare.

Kapaciteten för det militära transportflyget bör i huvudsak bibehållas.

Den pågående utvecklingen och moderniseringen av stridsledningsorganisationen bör fortsätta.

● **Bassystemet** bedöms kunna **reduceras** till cirka 16 basbataljoner och ändå ge flygsystemen full effekt. En fortsatt utbyggnad av bassystemet för att kunna öka uthålligheten bör kunna ske under ett *återtagningskede*.

Slutligen anges att antalet flygkommandon bör omprövas.

Grundorganisationsfrågan skall tas i etapp 2. I propositionen hänvisas till att beredningen bedömt att minst tre flygflottiljer skall läggas ner.

Regeringen bedömer att **avveckling** av såväl materiel som personal **skall genomföras snabbt**.

### Planeringsanvisningar

Regeringen fattade den 5 oktober beslut om planeringsanvisningarna inför etapp 2. ÖB skall den 1 mars 1996 lämna in en programplan (FMP 97) för perioden 1997-2001 samt anslagsframställan för året 1997.

Försvarsmakten skall i sin programplan utgå ifrån följande ekonomiska planeringsramar (miljarder kronor).

	1997	1998	1999	2000	2001
Anslag A1	33,1 <sup>1)</sup>	36,0	35,3	34,5	33,8

<sup>1)</sup> Anslagsnivån för 1997 har reducerats med de 3288 miljoner kronor som omfördelats mellan hösten 1996 och våren 1997 och som fastställdes i budgetpropositionen 1995.

Försvarsmakten får enligt planeringsanvisningarna uppdra åt Försvarets materielverk att inleda överläggningar med industrigruppen JAS om förutsättningarna för det fortsatta Gripen-projektet.

Försvarsmakten skall bli redovisa ett alternativ där de *lätta attackflygförbanden* utgår ur krigsorganisationen.

Vidare skall undersökas möjligheterna att *begränsa det pågående motorbytet* på SK 60 till det antal flygplan som erfordras för skol- och transportflygverksamheten.

### Grundorganisationsfrågor

Statsmakternas direktiv pekar på ett flygvapen som består av tolv divisioner, 16 basbataljoner och sex flottiljer. För närvarande pågår ett mycket intensivt arbete med *kunskapsuppbyggnad* utifrån dessa planeringsförutsättningar. Det måste säkerställas att den kunskap som finns på den lokala nivån överförs till flygvapenledningen och utnyttjas i arbetet. Berörda flottiljer har av denna anledning engagerats i arbetet.

Det alternativ som för närvarande utreds är ett alternativ med två divisioner per flottilj på sex "skarpar" flottiljer. Detta innebär att det sker en kunskapsuppbyggnad och realiserbarhetsprovning vad avser förutsättningarna att **integrera F 5:s och F 14:s** skolverksamhet på återstående flottiljer.

Av övriga flottiljer sker det en **alternativgranskning mellan F 10 och F 15** om vilken flottilj som måste läggas ner.

**OBS!** Det föreligger inget beslut om att F 5, F 14 och F 10 eller F 15 skall läggas ner. De är inte heller "bestämt" att beslut skall fattas om att F 5, F 14 och F 10 eller F 15 skall läggas ner, utan kunskapsuppbyggnaden bedrivs förutsättningslöst.

**4000 bort!**  
**Men vilka?**

Strukturmässigt bibehålls i denna kunskapsuppbyggnad fyra flottiljer med två divisioner med Jaktviggen (F 4, F 16, F 17, F 21) och en flottilj med två divisioner Gripen (F 7) samt F 10 (en division Draken och en division AJS 37 Viggen) eller F 15 (två divisioner AJS 37 Viggen). I detta scenario blir F 10 alternativt F 15 Gripen-flottilj nr 2, då äldre system skall omsättas först. ■